

Zuurstof toedienen

Omschrijving

Aanbrengen zuurstofbril, zuurstofkatheter of zuurstofmasker. Aansluiten zuurstofkatheter, zuurstofbril of zuurstofmasker op zuurstoftoevoerslang. Starten toediening zuurstof uit zuurstofcilinder of -concentrator.

Opdracht tot voorbehouden of risicovolle handeling:	arts		
Mag zelfstandig verricht worden door:	3	3 IG	4/5

Aandachtspunten

- Bij gebruik van 5 liter zuurstof per minuut of meer is een zuurstofbevochtiger geïndiceerd in overleg met de arts. Dit voorkomt irritatie van het slijmvlies.
- Haal de zuurstofkatheter met spons dagelijks uit de neus, reinig de neus of laat de cliënt de neus goed snuiten.
- Kies steeds het andere neusgat wanneer de zuurstofkatheter wordt vervangen.
- Zorg bij het instellen van het aantal toe te dienen liters zuurstof, dat het middelste deel van het bolletje gelijk staat met het maatstreepje dat het aantal liters op de flowmeter aangeeft. Lees het maatstreepje op ooghoogte af. Let op: sommige apparaten wijken hiervan af, volg de aanwijzingen in de gebruiksinstructie.
- Bij mensen met een gevoelige huid kan de zuurstofbril, de zuurstofkatheter of het zuurstofmasker plaatselijke irritatie veroorzaken. Gebruik huidzalf of crème op waterbasis. Gebruik geen huidzalf of crème op vet of oliebasis, vanwege brandgevaar!
- De zuurstofkatheter met spons kan, mits niet te vuil of verhard, na afspoelen onder de kraan met lauw water in het andere neusgat worden ingebracht. In het ziekenhuis wordt de katheter dagelijks vervangen.
- Vervang de zuurstofbril wanneer deze vuil of verhard is. In het ziekenhuis wordt de neusbril wekelijks vervangen.
- Vervang het zuurstofmasker eens per 7 dagen.
- Goede ventilatie van ruimte is noodzakelijk om te voorkomen dat de zuurstofconcentratie te hoog wordt.
- Zuurstof heeft een brandbevorderend effect. Neem veiligheidsaspecten in acht.

Complicaties tijdens de handeling	Handelwijze
Zuurstofvoorziening is ontoereikend.	Controleer zuurstofkatheter/-bril/-masker op knikken, slijmophoping. Controleer of katheter/bril/masker op de juiste plaats zit. Plaats evt. nieuwe katheter/bril/masker.
Irritatie van de neus.	Bij gebruik katheter: afwisselen neusgat bij verschoning. Fixatiemateriaal verwijderen en op een andere manier aanbrengen.
Het slijmvlies van de neus beschadigt.	Gebruik een zuurstofbril met zachte of dunnere neusstukjes.
Er ontstaat irritatie bij de oren.	Gebruik oorbescherming.
Er ontstaat een knik in de zuurstoftoevoerslang.	Een draaikoppelstukje op de toevoerslang aanbrengen of de slang anders fixeren.
Cliënt is misselijk, heeft last van oprispingen.	Ga na of de zuurstofkatheter niet in de slokdarm zit.

Benodigdheden

- in gereedheid gebrachte zuurstofcilinder of -concentrator
- zuurstofkatheter/-bril/-masker en evt. zuurstoftoevoerslang
- zo nodig zuurstofbevochtiger/aquapack
- hypoallergeen pleister (neusfixatiepleister)
- schaar
- (papieren) zakdoek
- bakje vers getapt water
- veiligheidsspeld
- afvalbak

Werkwijze

Zorg voor voor dubbele controle van het aantal toe te dienen liters zuurstof, berekening resthoeveelheid zuurstof in cilinder.

- 1 Pas handhygiëne toe.
- 2 Zet de benodigdheden binnen handbereik.
- 3 Bekijk de druk op de manometer (zuurstofcilinder)
- 4 Sluit zo nodig zuurstofbevochtiger/aquapack aan op de zuurstofcilinder.
- 5 Haal de zuurstofkatheter, de zuurstofbril of het zuurstofmasker en de zuurstoftoevoerslang uit de verpakking.
- 6 Knip 3 stukken (1 stuk) pleister van circa 4 cm af bij gebruik zuurstofkatheter (zuurstofbril).
- 7 Vraag de cliënt de neus te snuiten.
- 8 Koppel zuurstofkatheter/zuurstofbril of zuurstofmasker met behulp van de zuurstoftoevoerslang aan het uitstroompunt van de zuurstof.
- 9 Controleer de doorgankelijkheid door de flowmeter open te draaien en voel de zuurstofstroom. Of leg de katheter/bril in een bakje vers getapt water. Wanneer het water borrelt, is de doorgankelijkheid goed.
- 10 Stel de flowmeter of de regelknop in op de voorgeschreven hoeveelheid zuurstof.
- 11 Plaats de zuurstofkatheter of zuurstofbril in de neus of plaats het zuurstofmasker over de neus en mond.

Bij gebruik van een zuurstofkatheter (met of zonder sponsje): zuurstofkatheter in de neus inbrengen.

- a Meet vanaf het in te brengen uiteinde van de zuurstofkatheter de lengte tussen neuspunt en oorlel op de katheter af en markeer deze lengte met een stuk pleister.
- b Bevochtig het in te brengen uiteinde van de zuurstofkatheter met water.
- c Plaats de zuurstofkatheter met sponsje in de neus (of schuif de zuurstofkatheter met een licht draaiende beweging in de neus, in de richting van het oor; schuif de katheter door tot aan de markering).
Zorg dat het sponsje vooraan in het neusgat blijft liggen.
- d Bevestig de zuurstofkatheter op de neus met de (neus)pleister.

Bij gebruik van een zuurstofbril: neusstukje in neusgaten plaatsen.

- a Bevochtig het neusstukje met water.
- b Plaats het neusstukje in de neusgaten.
- c Voer beide slangen van de zuurstofbril over het hoofd of leid beide slangen achter de oren langs naar de borst.
- d Verklein de lus door het ringetje aan te trekken.

Bij gebruik van een zuurstofmasker: masker over neus en mond plaatsen.

- a Plaats zuurstofmasker over neus en mond en bevestig elastiek rond het hoofd.
- b Controleer of het masker goed aansluit om verlies van zuurstof te voorkomen.
- 12 Zet de zuurstofslang in overleg met de cliënt met een stuk pleister en veiligheidsspeeld vast op de kleding.
- 13 Ruim de materialen op.
- 14 Pas handhygiëne toe.
- 15 Noteer de handeling, de hoeveelheid zuurstof die toegediend wordt, openingsdatum bevochtiger en eventuele bevindingen.